

MAGYAR MŰSA.

Költ Bétsben 7. April: 1787:

É N E K

A' páros és páratlan életnek hasznairól, és alkalmatlanságairól.

Nóta: Sokat türnek szenvednek, kik híven szeretnek.

Másféle a' természet majd minden emberben,
 Alig látni egy formát kettőt egy ezerben,
 Ki hegykét, gögöst szeret, ki szelid ártatlant,
 Ki a' páros életet, ki meg a' páratlant.
 Pedig ha válogatás nélkül megvizsgáljuk,
 Mindeniket jónakis, rosznakis találjuk:
 Mindenikben van a' mi gyaláz, és magasztal,
 Vagyon a' mi keferit, van a' mi vígasztal.
 Hol van annál szebb élet, mint a' ki párjával
 Szelid galamb formánn él 's úgy bír mint magával?
 Kiket egymáshoz páros hűség kötelezett,
 'S költsön mofsa az edgyik kéz a' másik kezet?
 Ha sir, van síralmában a' ki részeseüljön;
 Ha örül, van ki vele edgyzersmind örüljön;
 Könnyebb pedig, ha van Társ, a' szomorúságban,
 Párofodik az öröm a' páros vígságban.
 Ha mihez kezd, van, a' ki tiltsa vagy javalja,
 Ha bánkodik, van párja a' ki vígasztalja,
 Öröm pedig a' búsnak a' jó vígasztaló,
 A' Házas-társnak a' társ éppen arra való.

Z

Öröm

Öröm az igaz párnak itala étele

Ha hív párjával eszik és ihatik vele,
 Szert mindenik állandó kintsekre tevének,
 Kintse edgyiknek szíve a' másik szívének.
 Van őriző mellette, ha fekszik ágyában,
 Áttatlanúl nyugofznak edgymás' árnyékában,
 Nem égnek a' fajtalan szerelem' lángjával,
 Mert ez úgy bír amazzal, mint tulajdonával.
 Ha elfárad, ölében, van ki meg nyugtatsa,
 Ha beteg, ha nyomorúlt, van ki apolgatsa;
 Nints pedig annál edgy edgy nagyobb gyönyörűség,
 Mint ahoz, ki magán nem segíthet, a' hűség.
 Edgy szóval: fok hasznait a' páros életnek,
 De azok közt ám, a' kik igazán szeretnek,
 Tsak a' ki már próbálta, a' tudja mondani,
 A' minthogy ez a' szokás, már nemis mostani.
 De lehet ezt a' jótis, mint mást, roszszá tenni;
 Lehet roszsz Feleségnek, gonosz Férjnek lenni,
 'S mivel már közönséges nagyon e' roszszaság,
 Nem tsuda, ha nem tettik foknak a' házafság.
 A' ki tsak párosodik bujaság kedvéért,
 A' Leány tsak Legényért, emez Menyetskéért,
 Nem edgyez ez az igaz házafság' tzeljával,
 'S tsuda itt a' párosság, ha nintsen híjjával.
 Sok roszsz tsupán tsak azért kíván Férjhez menni,
 Hogy ha magot szaporít, tudja kire kenni,
 Sok Legény azért kíván Feleséget venni,
 Hogy ha mást nem kap, tudjon kivel hálni 's lenni.
 Sok Afzszony az Urával meg nem elégefzik,
 Néha *Pázifae*-ként bika-hustis eszik;
 Sok Férjfi jó *Júno*ját néha megútálva,
 Vérkezik mint *Jupiter*, vad bikává válva.
 Ez a' legnagyobb oka a' lármás életnek,
 Ah! a' kik ezt nem tudják, bóldogok lehetnek.

Ez

Ez az a' hóltig való kinos keferőség,

Nikor nints, vagy pedig köz máfsalis a' hűség,
Soknak azért nints dolga jól 's a' betsülete,

Hogy nem edgyez amazzal, ennek természetete,
Ha edgyik nagyon fősvény, másik vesztegető:

Kélfzen van ott még élvén, mind sír, mind temető.
Néha az afzszony fellyebb héjjaz az Uránál,

Melly rofzszabb mindeniknek a' Pokol' kinyánál.
Vagynak ezeken kívül más házi keresztek,

Kiket bóldogok vagytok, a' kik nem éreztek, —
Van szintügy a' magános 's edgyes életbenis,

A' mi hafznos, a' mi szép, a' mi kelleltenis,
Tudnak sokan magános életet úgy élni,

Hogy nem akarnak páros étellel tserélni,
Ki magát meg tanulta szűzenn tartóztatni,

Nem szokta sem egy' sem más' dolgába avatni,
Ki nem érzi melegét a' Vénus' tüzének,

Örvend és örvendhetis páratlan éltének.
Nints gondja sem Fijára, sem Feleségére,

Szabados, nem köteles fenki hűségére,
Ha fenki Szerelmére sem buzdúl a' vére,

Nem vágy sem más Férfjére sem Menyetskéjére.
Egyedül él gond nélkül magános házában,

Ha mi titkos baja van, tartya tsak magában,
Öröm ezis, ha más nints akarmi bújában,

Hogy fenki sem tekintget a' szíve' titkában,
Edgy szóval, mint akármelly szabad madár, úgy él,

Sem hűségtelenségtől, sem panaszól nem fél,
A' *Gavallér* nem szenved nem tür a' *Dámának*,

A' *Dáma* ha *Ura* nints, *Ura* ő magának.
De e' szabadságbólis származhatik rabság,

Lehet e' nagy jóbólis rofzsznális rofzszabbság,
Változhat ez örömből minden nap síralom,

És nyughatatlansággá ez a' nyúgodalom,

Ha

Ha nem szűz a' magános a' magánosságban,
 Esik, észre sem vévén, nem reménylt rabságban;
 Es gyakran olyannak leszs nyomorúlt rabjává,
 A' kinél jobb lett volna mást tenni mátkává.
 Ha nem gyözi szerelme' tüzeinek hevét; —
 Torkán akad, 's nyelni kell ökredezve levét;
 Ritka pedig az olyan, a' ki meg állhassa,
 Hogy vagy néki ne légyen, vagy ő más' kakafsa.
 A' legény addig módiz, hogy edgyfzer módjával,
 Titkonn szabaddá hagyják, mind ingel szoknyával.
 'S követi tilalmason a' maga kárával,
 A' mit szüzenn vihetne véghez a' párjával.
 A' Leány, minthogy módi, nem tartya szégyennek,
 Egyre tsapni a' levet, mind annak, mind ennek.
 Szintúgy rá tartya magát, hogy Szüz az ő neve,
 'S edgyfzer észre sem veszi, hogy — — aváleve.
 Jádzik a' Pólitzia bémázolt színével,
 Mintha nemis esmerné, titkos kedvesével,
 'S míg csak színnel kártyáznak, nő a' vojta száma,
 De mihellyt tök leszs a' tromf, megbukik a' Dána.
 Mikor ofztán fok mérget, mellyet titkon nyala,
 A' már szembe tünt Vénus torkára forrala:
 Akkor sírva lohajiva, de késönn fájlalja,
 Hogy az édes téjfelnek favó vólt az alja. —
 Mind ezt tehát, mind amazt csak az ártatlanság
 Téfzi jóvá, a' többi mind hafzontalanság;
 Mind párral, mind pár nélkül lehet szüzzen élni,
 'S lehet szüzesség nélkül mindeniktől félni.
 A' Szüzesség a' minden kintseknél drágább kints,
 Ellenben nagy szegénység van ott; a' hol ez
 nints.
 A' nöstelen 's a' nöstis magát úgy tarthattya
 Böldognak, ha: szüz vagyok, igazán mondhattya.

Nem

Nem a' *Himen* 's a' *Frenum* tsinál szűzefséget,
A' szűz, a' kit idegen tűz nem lankaszt 'séget.
Szűz lehet mind a' páros szív, mind a' páratlan,
Ha bujaság vétkétől igazán ártatlan.

Hogy énis valamelly részben a' *Magyar* Músának
szólgálatyára lehessek, imé ama nagy érdemű
Músának *G. Urnak* edgynehány forú verseivel
kedveskedem, mellyekkel *Horátziusnak* ama Ver-
seit: *Beatus ille, qui procol negotiis* etc. köve-
ti. Szatmár Vármegyéből *Borhídról*.

Bóldog az éltében, kinek a' föld' gondja fejében
Nem szaporíttya baját, van tüze, háza saját
Szánt, mezején ülhet, palotákat mezsze kerülhet,
Van veteménnye verem, kérti gyümöltse terem,
Nem hozat ő fontal bótból laskát Darabontal
A' *Makaróni* levét unnya, nem érti nevét,
Őrzi kitsiny honnyát, rabotája megadja vagyonyát.
Othon sült kenyeret hányni tejébe szeret.
Főz veteményt; a' tölgy tejet ad, gabonát terem
a' völgy
Hízik ezektől araszt, edgy hazabéli paraszt.

*Ezekhez ragasztom azon Tiszt: Urnak azokat a' Ver-
seit, mellyeket edgy vén ifjú legény Baráttyá-
nak Mihály-napja' köszöntésére írt.*

Ifjú legénységben mi haszon? de van a' Feleségben;
Tégy feleségre *Mihály* szert, te magadba ne hálj
Tzélja ha tsak vénség, bé fovány az az ifjú legénység,
Szebb kontz van, 'stsupa háj, edgy Feleségbe,
Mihály.

Nem tereh, bóldogság, edgy okos, szép Aszszonyi
fogság

Ihy kalodába *Mihály*, lábodat adza, megálj.
Erdély-

E r d é l y b ö l.

Epitaphium FRIDERICI II. Regis Borufforum, qui instar avis Phoenicis non tantum semel, atque iterum, mortuus est — — iterumque ex suo pulvere revixit, vitamque novam agere incepit, nuc demum Claudiopoli compositum. Anno 1786- die 28. Maji.

Qui quoties voluit pallentes ire sub umbras,
 Descendit, sedes deferuitque suas.
 Et quoties placuit terras habitare relictas,
 Potzdamum poterat vivus adire suum,
 Ille Borufforum Friderich Rex, isque secundus,
 Huc tandem positus. Nosce viator Eum.
 Magna sed Illius vitavit pars Libitinam
 Corpus, non nomen, fastaque Crypta tegit.
 Nomen erit florens, vivet dum robora tellus,
 Nec deflorescet. Linque viator Eum.

Kolosváronn edgy Indsenér-Kapitányinak nagy szerentsétlensége, melly esett rajta, midön beretváltatnék edgy Borbélynál, edgy légy tsipése elnem szenvedhetése miatt 1786-ban I-ö Január.

Hármoslag a' vezélyt ha mi ránk fordúlni
 Nem akarjuk: kitsinyt nem jó meg-boszfúlni.
 Edgy légy-szurásnak boszfúlni akarása
 Miatt van néha a' fog' tsikorgatása.
 Ezt meg-bizonyítani kéiz vagyok kétképpen
 Azokból, a' mellyek történtek ekképpen:
 Hajdon edgy kopasznak repüle fejére
 Edgy légy, 's fulánkjával kiség hozzá ére.

Ezt

Ezt nem szenvedhetvén, megfogni próbálja
 Boszszúját ő rajta, hogy halállal álja.
 De a' légy, mint szemes, vígyázván magára,
 Elrepül, 's a' kopasz üt kaponyájára.
 Úgy, hogy jobb lett volna ezernek tsipését
^{Levegő} Legynek elfzenvedni, mint az edgy ütését.
 De az effélének nem mindég edgy vége
 Nagyobb ennél némely szerentsérlensége.
 Mellynek edgy Kapitány eleven példája
 A' kit Szik~~za~~nak megszelt beretvája.
 Úgyanis: elméne edgy Indszinér-Tiszt Úr,
 Hogy megberetválja Borbély Szik — — ai Úr.
 Ott leült, 's legénye' kezére az állát
 Bizta, hogy levágja rólla, nőtt szakállát.
 Ekkor, midőn futna beretva tzéljára
 Ortzáján, edgy légy leszáll a' homlokára.
 'S legottan, mint szokott, ott szúrni kezdette,
 És gyenge fülánkját vele éreztette.
 Elüzni akarván ezt a' homlokáról,
 Midőn a' beretvát felvették álláról,
 Gyenge kezét tsapá úgy a' beretvába,
 Hogy talám örökös kárt tett két újjába.
 Ekkor, Trágédiát, mond, jádzanám veled
 Borbély, kínaimat ki ekként neveled.
 Kutya — — — — ha kardom itt volna,
 Rajtad kezem, hiddel, mindent kipótólna.
 'S Tsikorgatni kezdé kinyában fogait,
 Botsátni ki torkán, mint marha hangjait.
 Változik a' színe majd ezer formára,
 Hogy azt gondolhatták, meghal utóljára.
 Imé! a' kitsinyt megboszfizúlni vágyodás,
 Tanúldmeg kiki, melly szertelen kínlódás.
 S A' ki keveset nem akar elfzenvedni,
 Fejére nagy veszély szokott kerekedni.

Tudó-

T u d ó s í t á s.

Minthogy a' *Horvát Adám Úr* által íratott *Magyar* Hunyadiról tett tudósítás, a' Béts-Tükörö félben nem szakaszthatása miatt, a' ki-szabott időre tudósító Leveleinkbe nem iktattathatodván, a' Pesthi vásárt meg nem előzhette; a' következő Györi Vásár' alkalmatosságával legkönnyebb rendelést és tudósítást tehetnek ez aránt az azon dítséretre méltó Munkának kedvellői.

Edgy Igaz Magyar nevet viselni kívánó *Magyar Könyv* (a' tavalyi igaz Magyar' bórja) jött a' Bétsi (Censurára) könyv-rostába, ha által húlhatna rajta; melly közönségesen a' Protestánsoknak; de különösen némellyeknek, és a' *Magyar Kurirnakis* — bezzeg meg akarja adni. — Látsukel mi lesz belőlle. Ha a' *Bálám'* szamara megszólalhatott, és ha az *Esópus* meséje szerént (*etiam arbores loquuntur, non tantum ferae*) a' fákis szóllanak, nem csak a' vadak: hadjuk kinek kinek pennáját kezében, s nyelvét szájában — szép sülki utóljára belőlle.

Pofonyi Könyv-Nyomtató, és Könyv-áros *Véber Simon Péter Úr* betűivel nyomtattatnakki bizonyos Püspöki Levelek; mellyeket Németből Magyarra fordított N. Enyedi Professzor *Galambos Úr*; Ezen munka közönséges olvasást érdemel; tetsék a' vévőknek itt parantsolni eránta.

